

Volgens advocaat-generaal Jääskinen is de wettelijke regeling van de Europese Unie die de bonussen van bankiers begrenst tot een bepaald percentage van hun basisloon, geldig

De oplegging van een vaste verhouding tussen de bonussen en het basisloon beperkt de totale loonmassa niet

Naar aanleiding van de wereldwijde financiële crisis in 2008 heeft de Europese Unie een brede waaier aan maatregelen genomen om de regulering en de stabiliteit van de financiële instellingen van de Unie te verbeteren. Tijdens de besprekingen die tot die maatregelen hebben geleid, werd ervan uitgegaan dat de organisatie van het bezoldigingsstelsel binnen die instellingen in grote mate heeft bijgedragen tot de crisis. Vaak waren de bonussen immers hoog in verhouding tot de salarissen, wat de werknemers ertoe aanzette buitensporige risico's te nemen om aldus mee te kunnen delen in de kortetermijnwinst van de bank. Zij deelden echter niet mee in de kosten van hun mislukkingen, die in de ergste gevallen door de belastingbetaler werden gedragen. Om dit euvel te verhelpen, waren in het wetgevingspakket inzake kapitaalvereisten (Capital Requirements) dat door de Raad en het Parlement in 2013 is aangenomen (het zogenaamde „CRD IV-pakket”, dat bestond uit een richtlijn¹ en een verordening²), een aantal maatregelen opgenomen die deze kwestie regelden.

De richtlijn kapitaalvereisten bepaalt onder meer dat de variabele beloning (bonus) voortaan maximaal een welbepaald gedeelte van de vaste beloning (basisloon) mag uitmaken voor personen die met hun beroepsactiviteiten invloed hebben op het risicoprofiel van de financiële instelling waarvoor zij werken. Volgens deze richtlijn kan de eventuele bonus van deze werknemers in beginsel niet meer bedragen dan 100 % van hun basisloon, maar kunnen de lidstaten wel besluiten om de aandeelhouders, de eigenaars of de vennoten van deze financiële instellingen de bevoegdheid te geven dit percentage op te trekken tot 200 %. De richtlijn verleent daarnaast aan de Europese Bankautoriteit (EBA) de bevoegdheid om technische reguleringnormen vast te stellen die specificeren volgens welke criteria wordt bepaald wie binnen de werkingssfeer van de richtlijn valt.

De verordening kapitaalvereisten bepaalt dat financiële instellingen die in de richtlijn bedoelde verhouding en het aantal mensen waarvan de vergoeding een bepaalde drempel overschrijdt, verplicht openbaar moeten maken. Voorts moeten zij op verzoek van de lidstaat of de bevoegde autoriteit informatie over de totale beloning van elk lid van het leidinggevend orgaan of de directie openbaar maken.

¹ Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PB L 176, blz. 338).

² Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176, blz. 1).

Het Verenigd Koninkrijk heeft bij het Hof een beroep tot nietigverklaring van deze specifieke bepalingen van de richtlijn en de verordening ingesteld. Het Verenigd Koninkrijk is van mening dat de maatregelen die de verhouding tussen de variabele en de vaste beloning bepalen, niet mochten worden vastgesteld op basis van de bepalingen van het Verdrag inzake de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting (artikel 53, lid 1, VWEU), maar dat zij het sociale beleid betreffen, waarvoor de lidstaten bevoegd zijn. Het Verenigd Koninkrijk stelt ook dat de bepalingen in strijd zijn met de beginselen van evenredigheid en subsidiariteit, dat de richtlijn het rechtszekerheidsbeginsel schendt, dat de toebedeling van bevoegdheden aan de EBA onrechtmatig is en dat de door de verordening opgelegde verplichting om de bezoldigingen openbaar te maken in strijd is met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en met de regels betreffende gegevensbescherming.

In zijn conclusie van vandaag stelt advocaat-generaal Niilo Jääskinen het Hof van Justitie voor om alle vorderingen van het Verenigd Koninkrijk af te wijzen en het beroep dus te verwerpen.

Wat het hoofdargument van het Verenigd Koninkrijk betreft, te weten dat de maatregelen op basis van een onjuiste rechtsgrondslag zijn aangenomen, merkt de advocaat-generaal op dat het Hof reeds heeft geoordeeld dat maatregelen die een harmonische ontwikkeling van de werkzaamheden van kredietinstellingen in de gehele Europese Unie beogen te bevorderen door beperkingen van de vrijheid van vestiging en het vrij verrichten van diensten weg te nemen en tegelijk de stabiliteit van het bankwezen en de bescherming van spaarders te verhogen, mogen worden vastgesteld op basis van artikel 53, lid 1, VWEU.³ Aangezien het variabele deel van de beloning een rechtstreekse invloed heeft op het risicoprofiel van financiële instellingen, kan het gevolgen hebben voor de stabiliteit van financiële instellingen die vrij kunnen opereren binnen de gehele Europese Unie, en bijgevolg ook voor de stabiliteit van de financiële markten van de Unie. De door het Verenigd Koninkrijk gelaakte maatregelen houden dus verband met de voorwaarden waaronder financiële instellingen toegang tot de interne markt kunnen verkrijgen en er hun activiteiten kunnen verrichten.

Met betrekking tot de vraag of die maatregelen moeten worden geacht onder het sociale beleid te vallen, aanvaardt de advocaat-generaal dat de bepaling van het loonniveau ontegenzeggelijk een bevoegdheid van de lidstaten is. Bepalen dat een bepaalde verhouding in acht moet worden genomen tussen de variabele beloning en het basisloon is echter niet hetzelfde als een „plafond voor bankbonussen opleggen” of het niveau van de beloning vaststellen, aangezien geen beperkingen worden gesteld aan de basislonen, aan de hand waarvan het maximumniveau van de bonussen wordt berekend. De in de wetgeving voorgeschreven verhouding van 100 % kan worden toegepast op om het even welke som die de bank als vast loon wil betalen. Uit het feit dat die verhouding door de lidstaten kan worden verhoogd tot 200 % of kan worden verlaagd tot een lager percentage dan 100 %, blijkt duidelijk dat geen sprake is van een „begrenzend” effect. Aangezien het basisloon niet wettelijk wordt begrensd, wordt het totale beloningsniveau evenmin begrensd.

Op het argument van het Verenigd Koninkrijk dat de openbaarmaking van de totale beloning van elk directielid in strijd is met de regelgeving van de Europese Unie betreffende gegevensbescherming antwoordt de advocaat-generaal dat deze openbaarmaking niet verplicht is gesteld, maar dat de lidstaten op dit gebied een discretionaire bevoegdheid hebben gekregen. Wanneer lidstaten overwegen om zulke informatie op te vragen, zijn zij wettelijk verplicht om de regelgeving van de Europese Unie betreffende gegevensbescherming in acht te nemen. De betrokken financiële instelling kan bij de bevoegde rechter uiteraard ook de rechtmatigheid van een dergelijk besluit betwisten.

³ Zie arrest van het Hof van 13 mei 1997, *Duitsland/Parlement en Raad* (C-233/94).

Wat de vraag betreft of de toebedeling van bevoegdheden aan de EBA onrechtmatig is, merkt advocaat-generaal Jääskinen op dat de bevoegdheden die de richtlijn aan de Commissie en de EBA delegeert, slechts niet-essentiële technische aspecten betreffen, en dat de strategische en politieke keuzes zijn gemaakt in de basiswetgevingshandeling. Bovendien mag de EBA alleen niet-bindende ontwerpmaatregelen opstellen, die slechts wet worden indien zij door de Commissie worden goedgekeurd. Aangezien voorstellen van de EBA geen rechtsgevolgen hebben, kunnen zij de rechten en plichten van de betrokken individuen niet beïnvloeden. Bijgevolg is de delegatie van bevoegdheden aan de EBA geldig.

Met betrekking tot het betoog van het Verenigd Koninkrijk dat het rechtszekerheidsbeginsel is geschonden doordat de voorschriften ook van toepassing zijn op arbeidsovereenkomsten die zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van de richtlijn, overweegt de advocaat-generaal dat de financiële instellingen reeds lang vóór de data waarop de richtlijn moest zijn uitgevoerd, in kennis waren gesteld van de toekomstige loonwetgeving. Mede gelet op het feit dat er ruime mediabelangstelling voor deze kwestie bestond en dat de richtlijn in juni 2013 in het Publicatieblad is bekendgemaakt, komt de advocaat-generaal tot de slotsom dat de maatregelen reeds goed bekend waren vóór het tijdstip waarop zij in werking traden (begin 2014) en dat de betrokkenen zich reeds hadden kunnen voorbereiden.

Ten slotte acht advocaat-generaal Jääskinen het betoog van het Verenigd Koninkrijk dat de bestreden bepalingen in strijd zijn met de beginselen van evenredigheid en subsidiariteit, ongegrond. In dit verband stelt hij dat het doel, een uniform regelgevingskader voor risicobeheer in te voeren, niet beter had kunnen worden verwezenlijkt door de nationale regeringen dan door de Europese Unie.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de conclusie is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van de conclusie zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" 📡
(+32)2 2964106